

Έπιγραφή του Ασκληπιείου της Γόρτυνος

Σε εξόρμησή μας στην Αρκαδία τὸν Δεκέμβριο τοῦ 2012 ἐπισκεφθῆκαμε τὸ Ασκληπιεῖο τῆς Γόρτυνος, στὶς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ Λουσίου, κοντὰ στὸ χωριὸ Ἀτσίχολος (ἢ Ἀτσίχωλος).

Ὁ λόγος τῆς ἐπισκέψεώς μας ἦταν ἡ ἐκ νέου αὐτοψία ἐπιγραφῆς ποὺ βρίσκεται στὸ ἐσωτερικὸ τῆς βυζαντινῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέα¹ στὸν χώρο τοῦ Ασκληπιείου. Στὴν οἰκοδόμηση τῆς ἐκκλησίας χρησιμοποιήθηκε ἄφθονο ἀρχαῖο ὕλικό.

Τὴν ἐπιγραφή εἶχαμε ἐντοπίσει παλαιότερα, δὲν εἶχε ὅμως καταστεῖ δυνατόν νὰ τὴν ἀντιγράψουμε πλήρως, διότι τὸ φῶς στὸ ἐσωτερικὸ τῆς ἐκκλησίας εἶναι ἀμυδρό. Πιθανῶς γιὰ τὸν ἴδιο λόγο οἱ Γάλλοι ἀνασκαφεῖς τοῦ χώρου πρὸ 70 καὶ πλέον ἐτῶν, ἐνῶ τὴν μνημόνευαν στὶς ἀρχαιολογικὲς ἐκθέσεις, δὲν ἐξέδωσαν τὸ κείμενο.² Σημείωσαν ὅμως, τὸ 1940-41, ὅτι ἡ ἐπιγραφή παρεῖχε τὴν μόνη τότε ἀσφαλῆ τοπογραφικὴ ἐνδειξη γιὰ τὴν ταύτιση τοῦ Ασκληπιείου.

Εἶναι ἀναθηματικὴ ἐπιγραφή στὸν Ἀσκληπιὸ καὶ τὴν Ὑγεία. Ἔχει χαραχθεῖ στὸ ἀνώτερο μέρος εὐμεγέθους κυκλικῆς βάσεως, ἡ ὁποία σώζεται ἀκέραιη πλὴν μικροῦ τμήματος τῆς ἐνεπίγραφης ὀψεως, ποὺ ἔχει θραυσθεῖ.

Φαίνεται ὅτι κατὰ καιροὺς οἱ πιστοὶ ἐκάλυπταν τὴν βάση μὲ τραπεζομάντηλο, ὥστε ἡ ἐπιγραφή ἔμενε ἀφανής. Σὲ φωτογραφία τοῦ λίθου δημοσιευμένη ἀπὸ τὸν Ν. Μουτσόπουλο τὸ 1997 εἰκονίζεται ἡ βάση καλυμμένη μὲ τραπεζομάντηλο³.

Ἡ ἐπιγραφή, ἀπ' ὅσο γνωρίζουμε, δὲν ἔχει δημοσιευθεῖ πλήρως⁴. Θὰ τὴν δημοσιεύσουμε στὸ περιοδικὸ *Γραμματεῖον* (www.grammateion.gr).

ΓΕΩΡΓΙΑ Ε. ΜΑΛΟΥΧΟΥ – ΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΜΑΤΘΑΙΟΥ

1. Γιὰ τὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέα βλ. Ν. Κ. Μουτσόπουλο, Ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας Γόρτυνας, *Επιστημονικὴ Ἐπετηρὶς τῆς Πολυτεχνικῆς Σχολῆς*, Τμῆμα Ἀρχιτεκτόνων, τόμ. ΙΔ' (1997) 59-93.

2. Μνεῖες τῆς ἐπιγραφῆς στὰ *Chronique de Fouilles* τοῦ BCH 64-65 (1940-1) 284-285 (R. Martin et H. Metzger), καὶ 66-67 (1942-3) 335. Γιὰ τὶς ἀνασκαφές τῆς Γαλλικῆς Σχολῆς στὴν ἀρχαία Γόρτυνα βλ. ὅσα συνοπτικὰ σημειώνει ὁ G. Daux στὸν πρόλόγο του στὸ βιβλίο τοῦ R. Ginouvès, *L'établissement thermal de Gortys d'Arcadie, Etudes péloponnésienes* II, Paris 1959, σ. V-IX.

3. Βλ. Ν. Κ. Μουτσόπουλο, ὁ.π. (σημ. 1), σ. 74, εἰκ. 4.

4. Πρβλ. Milena Melfi, *I Santuari di Asclepio in Grecia*. I, *Studia Archaeologica* 157 (2007) 212-227, εἰδ. 226, ἀρ. 3.